

Γρηγόριος ἐν τῷ ὑπὸ Μανολάκη ἰδρυθείσῃ Σχολῇ¹, πρόδρομος γενόμενος τοῦ λαμπρότερου ὕστερου διαδόντος Παλαμᾶ τὰ γράμματα.

Ἐν Λοκροῖς (παρὰ τοῖς Δελφοῖς) τῷ 1723 ἐδίδασκεν Νικόλαος Ἀναγνώστης ὁ ἐξ Ἄρτης, φίλος καὶ μαθητὴς τοῦ Γορδίου Ἰσως², τῷ δὲ 1757 ἐν Σαλώνοις (Ἀμφίση) ὑφίστατο Σχολὴ Ἑλληνικὴ³ διατηρηθεῖσα καὶ ὕστερον.

Πάσας ὁμῶς ταύτας ἐπεσκίασε ἡ περὶ τὰ μέσα τῆς ΙΗ' Ἐκατονταετηρίδος ἐν Μεσολογγίῳ συστάσα Σχολὴ ὑπὸ τοῦ ἴδρυτοῦ αὐτῆς καὶ πρώτου Σχολάρχου Παλαμαῖα κληθεῖσα. Παναγιώτης ὁ Παλαμᾶς, Θεσσαλὸς (1722—1803) παρὰ Θεοφάνει Ἱερομονάχῳ μαθητεύσας⁴, (Ἰσως καὶ παρὰ Νεοφύτῳ τῷ Κουσοκαλυβίτῃ ἐν Κωνσταντινουπόλει, Εὐγενίῳ δὲ τῆς φιλοσοφίας ἅμα συνδιδάσκων ἀκροασάμενος), ὑπόληψιν γραμματικῶν χαίρων πολλήν, μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς ἐν ἧ καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν Ἀθωνιάδος Ἀκαδημίας (1753—1758), συνέστησεν ἐν Μεσολογγίῳ τῷ 1760 τὴν περιώνυμον καὶ φερώνυμον Σχολήν, εἰς ἣν περὶ τοὺς τριακοσίους ἐφοίτων πολλαχόθεν μαθηταί. Παναγιώτην τὸν Παλαμᾶν μετατρέψαντα τὴν Ἀθωνιάδα εἰς Μεσολογγι-

τηρίου· καὶ ἰδοὺ κατὰ τὸ παρὸν πέμπομεν τὸν σπουδαιότατον ἐν λόγοις καὶ μετρίως πεπαιδευμένον ἐν μαθήμασι, τὸν ἀδελφὸν κύρ Ἰωάσαφον τὸν Ἀρβανιτάκη, ἱκανὸν πρὸς τὴν τοιαύτην ὑπηρεσίαν » ἐν ἐπιστ. σελ. 30 τοῦ εἰρημένου κώδ.

(1) Ὁ Εὐγένιος ἔγραφε τῷ Γρηγορίῳ διδάσκοντι ἐν Αἰτωλικῷ (σελ. 49. τοῦ αὐτοῦ κώδ.) « Ἀλλὰ σὺ ἐφεῦρες φιλοσοφώτεραν ὁδόν, ἢ νὰ εἰπῶ ἀνοητοτέραν, καὶ παρέδραμες τὴν θεωρίαν καὶ τὴν κατὰ Χριστὸν ζωὴν· καὶ σὺ ὦντας αὐτοῦ, νὰ λέγῳσὶ τινες νὰ φέρωσι τὰ παιδιὰ τους ἐδῶ νὰ παιδευθοῦν· καὶ ἐκεῖνος ὁ Χριστιανὸς, λέγῳ δὲ ὁ Μανολάκης, τὸ τοσοῦτον σιτηρέσιον, ἀκούοντας τὸ ἀκερδὲς τῆς ἐλεημοσύνης, πῶς τοῦ φαίνεται; » Τῷ Γρηγορίῳ ἐπέστελλεν ὁ Εὐγένιος (ἐν ἐπιστ. σελ. 29 τοῦ αὐτοῦ Κώδ.) « Καὶ Ἀναγνώστην τὸν ἱερόπαιδα, τὸν νῦν ἀγαθὴ τύχη παιδεύσεως ἐλευθέρας παρὰ σοὶ καταζιθθέντα, διὰ τοῦ ἱεροῦ σου στόματος ἀσπάζομαι. » ἔτι σελ. 49. 72.

(2) Ἐν ἐπιστολ. σελ. 156. 161 τοῦ αὐτοῦ κώδ.

(3) Γεωργίου Κωνσταντίνου ἐν Προλεγόμενοις τοῦ Λεξικοῦ.

(4) Ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 91. σημ. 11. Ἰσως ὁ Παλαμᾶς κατήγετο ἐκ τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ κωμοπέλεως τοῦ Παλαμᾶ.

